

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 109/2020-4

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ranka Marijana, kao predsjednika vijeća, te Ileane Vinja i Melite Božičević-Grbić, kao članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Ive Gradiški Lovreček, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv zatvorenika T. M., zbog kaznenog djela iz članka 120. stavka 1. u vezi s člankom 28. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske („Narodne Novine“ broj 53/91., 39/92., 91/92., 31/93. – pročišćeni tekst, 35/93. - ispravak, 108/95., 16/96. – pročišćeni tekst i 28/96., dalje: OKZ RH.), odlučujući o žalbi državnog odvjetnika podnesenoj protiv rješenja Županijskog suda u Sisku od 3. veljače 2020. broj Ik I-658/2019-12, u sjednici održanoj 5. ožujka 2020.,

r i j e š i o j e:

Žalba državnog odvjetnika odbija se kao neosnovana.

Obrazloženje

Prvostupanjskim rješenjem Županijski sud u Sisku je, na temelju članka 59. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. - ispravak, 101/17., 118/18. i 126/19., dalje: KZ/11.) u vezi s člankom 157. stavkom 1. i člankom 159. stavkom 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“ broj 128/99., 55/00., 59/00., 129/00., 59/01., 67/01., 11/02., 190/03. – pročišćeni tekst, 76/07., 27/08., 83/09., 18/11., 48/11. – Odluka i rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 125/11. – Kazneni zakon, 56/13., 150/13. i 98/19., dalje: ZIKZ), uvjetno otpustio zatvorenika T. M. s izdržavanja kazne zatvora u trajanju od sedam godina, na koju je osuđen pravomoćnom presudom koju čine presuda Županijskog suda u Zagrebu od 12. svibnja 2016. broj K-rz-2/11. te presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 2. veljače 2017. broj Kž-566/16-7, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. u vezi s člankom 28. OKZ RH. Uvjetni otpust započinje trenutkom otpusta s izdržavanja kazne zatvora, a datum otpuštanja odrediti će nalogom sudac izvršenja sukladno članku 159.d stavku 1. ZIKZ-a, te traje do isteka vremena za koje je kazna izrečena, odnosno do 23. studenog 2021.

Također je određeno, na temelju članka 163. ZIKZ-a u vezi s člankom 62. stavkom 2. točkom 11. KZ/11., da se uvjetno otpušteni zatvorenik dužan redovito javljati Policijskoj upravi, Policijskoj postaji, prvi puta u roku dva dana od dana otpuštanja, a potom dalje

jednom mjesečno do isteka uvjetnog otpusta. Temeljem istih odredaba zakona određeno je da se otpušteni zatvorenik, dva dana po uvjetnom otpustu, a dalje prema pojedinačnom programu postupanja koji će Probacijski ured izraditi za njega, dužan javiti nadležnom Probacijskom uredu.

Prvostupanjskim je rješenjem, na temelju članka 161. stavka 2. ZIKZ-a, odlučeno i da uvjetno otpušteni zatvorenik T. M. može promijeniti mjesto prebivališta, odnosno boravišta, samo uz suglasnost suca izvršenja Županijskog suda u Zagrebu, kojem se, u roku dva dana po uvjetnom otpustu, treba javiti radi nadzora i u vezi pomoći tijekom uvjetnog otpusta, sve na temelju članka 165. ZIKZ-a.

Protiv tog rješenja žalbu je podnio državni odvjetnik, bez navođenja zakonske osnove žalbe, no, sadržajno proizlazi da rješenje pobija prigovorima činjeničnog naravi, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske žalbu prihvati i rješenje preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Na temelju članka 44. stavka 2. ZIKZ-a u vezi s člankom 495. i člankom 474. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08.), spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba nije osnovana.

Protivno navodima žalbe, prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje na temelju kojeg je osnovano zaključio da su kod zatvorenika T. M. ispunjene pretpostavke iz članka 59. KZ/11. koje opravdavaju primjenu uvjetnog otpusta.

Prije svega, a u odnosu na činjenicu da je zatvorenik novi prijedlog za uvjetni otpust podnio prije proteka jedne godine od pravomoćnosti odluke kojom je njegov zadnji osobni prijedlog odbijen (prethodni prijedlog za uvjetni otpust zatvorenika pravomoćno je odbijen rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 28. kolovoza 2019., broj I Kž-413/2019-4), valja reći da je u pravu državni odvjetnik kada osporava pravilnost ocjene prvostupanjskog suda koji činjenicu nastupa zadnje četvrtine izdržavanja kazne cijeni novom okolnošću u smislu članka 158. stavka 3. ZIKZ-a. Naime, nastup zadnje četvrtine kazne zatvora posljedica je neminovnog tijeka vremena, te stoga ne predstavlja novu okolnost koja bi svojim značajem opravdavala podnošenje novog osobnog prijedloga za uvjetni otpust.

Međutim, neovisno o navedenom, u konkretnom slučaju nastupila je nova okolnost, apostrofirana Izvješćem Kaznionice u L. – P., koja novi prijedlog za uvjetni otpust zatvorenika čini dopuštenim. Tako iz spomenutog Izvješća proizlazi da je, nakon što je zaključno s 25. rujna 2019. provedena stacionarna rehabilitacija zbog pretrpljenog insulta u svibnju 2019., zatvorenikovo zdravstveno stanje znatno pogoršano u vidu otežane mogućnosti komunikacije, a uz spastičku hemiparezu lijeve strane tijela te prisutnu kontrakturu u desnom laktu i fleksiju prstiju desne šake, zatvorenik je teško pokretan uz obostrano pridržavanje, zbog čega mu je sukladno nalazu i mišljenju liječnika Kaznionice od 19. studenog 2019. potrebna stalna njega i pomoć. Navedeno, po ocjeni ovog suda, predstavlja novu okolnost zbog koje je dopušteno meritorno preispitati postoje li okolnosti koje opravdavaju uvjetno

otpuštanje zatvorenika, iako od pravomoćnog odlučivanja o zadnjem prijedlogu nije proteklo punih godinu dana.

Ocjenjujući za uvjetni otpust odlučne okolnosti, prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da zatvorenik ranije nije kazneno osuđivan, nema drugi kazneni postupak u tijeku, te da, iako se smatra žrtvom političkog progona, kaznu koju izdržava u cijelosti prihvaća. Jednako tako, iz Izvješća Kaznionice proizlazi da je u provedbi programa izdržavanja kazne zatvora zadržao kontinuitet procjene razine „naročito uspješnim“, u potpunosti se pridržava odredaba Kućnog reda te je do zadnjeg insulta djelatno sudjelovao u provođenju pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora. Nakon povratka s rehabilitacije, zadržao je procjenu "naročito uspješan" jer se u okviru svojih mogućnosti ponaša u skladu s Kućnim redom, no, problemi vezani uz smetnje govora otežavaju komunikaciju i provođenje programa. Tijekom dosadašnjeg izdržavanja kazne zatvora nije stegovno tretiran, dok je vjerojatnost kriminalnog povrata zanemariva, osobito obzirom na aktualno zdravstveno stanje. Uslijed zdravstvenim stanjem uzrokovane nesposobnosti za rad, zatvorenik nije radno angažiran. Naime, kod zatvorenika su prisutne dijagnoze arterijske hipertenzije, hipelipidemije, GIHT-a, Diabetes mellitus, PTSP-a, 2006. doživio je cerebro vaskularni inzult i bio tri godine nepokretan te mu je kao posljedica ostala desnostrana hemipareza i epilepsija, a zbog dijagnosticiranog inzulata 22. svibnja 2019. hospitaliziran je te, nakon rehabilitacije 25. rujna 2019., vraćen u Kaznionicu, nakon čega mu je sukladno nalazu i mišljenju liječnika potrebna stalna njega i pomoć. Konačno, obzirom na izloženo te konstantno uredan tijek izdržavanja kazne zatvora, mišljenje Kaznionice u odnosu na prijedlog zatvorenika za njegovim uvjetnim otpuštanjem, je pozitivno.

Povezujući sve ranije navedeno s činjenicom da zatvorenik na slobodi ima osiguran postpenalni prihvata kod obitelji, čiju je podršku čitavo vrijeme izdržavanja kazne zadržao, te s okolnošću da je zatvorenik do sada izdržao $\frac{3}{4}$ izrečene mu kazne, a vodeći računa i o njegovom narušenom zdravstvenom stanju, ispravnim i osnovanim se ukazuje zaključak prvostupanjskog suda da je kod zatvorenika T. M. dosadašnjim tijekom izdržavanja ove kazne zatvora (više od pet godina i tri mjeseca) u cijelosti ostvarena svrha kažnjavanja.

Slijedom navedenog, na pravilnost zaključka prvostupanjskog suda nije od značaja žalbena tvrdnja da zatvorenik izdržava kaznu za jedno od najtežih kaznenih djela, kao i da je prema mišljenju državnog odvjetnika, obzirom na visok ostatak neizdržane kazne, uvjetni otpust preuranjen. Naime, vrstu kaznenog djela te okolnosti pod kojima je ono počinjeno imao je u vidu, kako prvostupanjski, tako i drugostupanjski sud pri odluci o kazni, dok je kod odluke o uvjetnom otpustu sukladno članku 59. stavku 1. KZ/11. potrebno ocijeniti, vodeći se parametrima propisanim u članku 59. stavku 2. KZ/11., je li osnovano očekivati da zatvorenik, po izdržanoj najmanje jednoj polovini kazne na koju je osuđen, neće počinuti kazneno djelo.

Slijedom izloženog, ranije izložene pozitivne činjenice na strani zatvorenika T. M., uz izostanak ijedne negativne okolnosti, svojim značajem pretežu u korist odluke o uvjetnom otpuštanju, zbog čega žalbenim navodima državnog odvjetnika nije s uspjehom osporena pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja. Posljedično tome, nije doveden u dvojbu ni zaključak prvostupanjskog suda da je kod ovog zatvorenika do sada izdržana kazna postigla svoju očekivanu svrhu, zbog čega je odluka o njegovom uvjetnom otpuštanju na zakonu osnovana. Ovo osobito kada se ima u vidu da je zatvorenik, koji ranije nije osuđivan i

nema drugih postupaka u tijeku, izdržao više od $\frac{3}{4}$ izrečene mu kazne. U suprotnom, dovodi se u pitanje sam smisao instituta uvjetnog otpusta, čija je bit ocjenjivanje daljnje potrebe izdržavanja kazne zatvora za konkretnog zatvorenika koji je, prema izloženom, očito svoje ponašanje tijekom izdržavanja kazne korigirao, te je za očekivati da on na slobodi neće činiti nova kaznena djela.

Stoga, a kako žalbom državnog odvjetnika osnovanost pobijanog rješenja nije s uspjehom osporena niti su istim ostvarene povrede na koje ovaj sud, u skladu s odredbom članka 494. stavka 4. ZKP/08., pazi po službenoj dužnosti, na temelju članka 494. stavka 3. točke 2. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

Zagreb, 5. ožujka 2020.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v. r.